
Портрет кафедри української літератури у часі

УДК 821.161.2.091+821.161.2(092)

Ольга Яблонська

ДОСЛІДЖЕННЯ ІВАНА СІРАКА: ЕНЦИКЛОПЕДИЧНІСТЬ ТА ОБ'ЄКТИВНІСТЬ НАУКОВЦЯ

У статті досліджено основні етапи наукової та викладацької діяльності доцента кафедри української літератури, першого декана філологічного факультету Луцького педагогічного інституту імені Лесі Українки Івана Івановича Сірака. Проаналізовано його літературознавчі статті, присвячені творчості Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки та ін. Відтворено контекст схвальної рецензії І. Сірака на роман О. Гончара «Собор». Наголошено на різноплановості наукових зацікавлень доцента І. І. Сірака.

Ключові слова: alma mater, кафедра, історія українського літературознавства, мала проза, рецензія, порівняльне літературознавство, літературне краєзнавство.

Яблонская Ольга. Исследования Ивана Сирака: энциклопедичность и объективность ученого. В статье исследованы основные этапы научной и преподавательской деятельности доцента кафедры украинской литературы, первого декана филологического факультета Луцкого педагогического института имени Леси Украинки Ивана Ивановича Сирака. Проанализированы его литературоведческие статьи, посвященные творчеству Т. Шевченко, И. Франко, Леси Украинки и др. Воссоздан контекст положительной рецензии И. Сирака на роман О. Гончара «Собор». Акцентируется на разноплановости научных интересов доцента И. И. Сирака.

Ключевые слова: alma mater, кафедра, история украинского литературоведения, малая проза, рецензия, сравнительное литературоведение, литературное краеведение.

Yablonska Olga. Research of Ivan Sirak: Encyclopedition and Objecting of Scientist. In the article are researched main stages of scientific activities and

teaching of Sirak Ivan Ivanovich an assistant professor of Ukrainian literature department of Lutsk's pedagogical institute after Lesya Ukrainka. It is analyzed his articles of critic of literature that are dedicated to creative works of T. Shevchenko, I. Franko, Lesya Ukrainka and others. Is reproduced a context of I. Sirek's favourable reviews on the O. Gonchar roman «Sobor». It is emphasized on variety of Sirak's interests.

Key words: alma mater, department, history of Ukrainian critic of literature, small prose, review, comparative critic of literature, literally regional ethnography.

Постановка наукової проблеми та її значення. Сірак Іван Іванович – перший декан філологічного факультету Луцького педагогічного інституту, який був створений 1969 р. після реформування історико-філологічного факультету. Досвід такої роботи вже був, бо 1968–1969 рр. доцент І. І. Сірак працював заступником декана історико-філологічного факультету. Протягом 1969–1975 рр. виконував обов'язки декана філологічного факультету. Із 1970 р. став членом КПРС. Тоді І. Сірак бере активну участь у громадській роботі, є головою Луцького міського товариства «Знання», членом обласного народного контролю, членом бюро обласної секції літератури і мистецтва товариства «Знання».

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Університети майбутнього науковця почалися у школі рідного села (до війни закінчив початкову ланку). Сірак Іван Іванович народився 1 липня 1930 р. у с. Мацошин Жовківського повіту (Польща) (тепер Жовківського району, що на Львівщині). Закінчивши Мацошинську неповно-середню школу, продовжив навчання у Нестерівській середній школі.

Alma mater І. Сірака – Львівський державний університет ім. І. Франка, науковий осередок із давніми філологічними традиціями. Авторитет і невтомна праця відомого літературознавця академіка М. Возняка сформували тут франкознавчу школу. Випускник українського відділення філологічного факультету (навчався протягом 1948–1953 рр.; закінчив із відзнакою), І. Сірак стане гідним продовжувачем таких літературознавчих набутоків. При кафедрі української літератури 1956 р. він закінчив аспірантуру, працюючи над вивченням малої прози І. Франка.

Трудові будні – це улюблена робота: працював викладачем української літератури Львівського держуніверситету (1956–1959 рр.), старшим методистом філологічного факультету Львівського держуніверситету (1959–1960 рр.), старшим лаборантом кафедри української літератури (1960), завідував кабінетом шевченкознавства (1961–1963 рр.).

1962 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук «Майстерність оповідань І. Франка». Науковий ступінь кандидата філологічних наук присвоєно 1963 р.

У вересні 1963 р. був направлений викладати українську літературу в Луцькому загальнонауковому факультеті Львівського держуніверситету. У зв'язку з переданням цього структурного підрозділу Луцькому педінституту з квітня 1967 р. працює на посаді доцента кафедри української літератури Луцького державного педінституту ім. Лесі Українки.

Коло наукових зацікавлень І. Сірака відтворює його дослідницькі інтереси в царині класичної літератури, міжнаціональних літературних взаємозв'язків, радянської літератури, літературного красзнавства та ін. На чільному місці – творчість Т. Шевченка, І. Франка та Лесі Українки.

Перші публікації обумовлені проблематикою кандидатської дисертації. Генеза, ідейно-художні та сюжетно-композиційні особливості малої прози І. Франка [36; 50; 55; 61], індивідуальний стиль І. Франка-новеліста [21], специфіка літературно-критичних робіт І. Франка [44; 45] – така проблематика ранніх досліджень І. Сірака. Не втратили своєї актуальності спостереження науковця про такі жанрово-композиційні особливості оповідань І. Франка, як оповідання-монолог, оповідання у формі мемуарів, оповідання – нарис характерів – «профілі осіб», оповідання-казка [61]. Простежуючи роль і місце оповідань І. Франка в історії цього жанру в українській літературі, дослідник вирізняє чотири етапи (проза Г. Квітки-Основ'яненка; Марка Вовчка, О. Стороженка, П. Куліша, Ганни Барвінок, Д. Мордовцева. Ю. Федьковича; І. Нечуя-Левицького, Панаса Мирного; М. Коцюбинського, О. Кобилянської, Л. Мартовича, В. Стефаніка, Марка Черемшини, М. Яцківа) [36]. На думку І. Сірака, «Франкові оповідання стоять... на грані третього і четвертого етапів» [36, 94]. У характеристиці оповідань І. Франка автор статті вирізняє вагомість рефлексійного

елемента, простежує ідейно-тематичні особливості, специфіку розвитку сюжету, манеру викладу.

І. Сірак – автор рецензій на нові франкознавчі роботи [3; 19; 39; 52; 47] та публіцистичних виступів, про творчість І. Франка [5].

У науковому доробку І. Сірака представлені й шевченкознавчі студії. Окремі публікації в періодиці присвячені значенню творчості Т. Шевченка [11; 24]. У дослідженні «Т. Шевченко і Волинь» науковець ретельно опрацював різноплановий матеріал про перебування українського художника й поета на теренах Волинської губернії. У студіюванні проблемного питання про перебування Т. Шевченка в Берестечку, Луцьку, селах Секунь (Старовижівщина) та Вербка (Ковельщина) з'ясовується ряд суперечливих тверджень. Звертаючись до висновків авторитетних попередників, І. Сірак доводить, що відсутність прізвища Т. Шевченка на літографії церков у селах Секунь і Вербка, вміщених у монографії М. Іванишева про князя А. Курбського, обумовлена слідством над Кирило-Мефодіївським братством. Дослідник переконаний у тому, що як співробітник Археографічної комісії Т. Шевченко 1846 р. перебував і в Берестечку, і в Ковельському повіті [64].

Високе ім'я Лесі Українки зобов'язує доцента І. І. Сірака спрямувати свою дослідницьку увагу до творчості видатної письменниці. Шлях науковця – від публіцистичних виступів популяризаторського та інформативного характеру на сторінках преси [48; 59; 68], навчально-методичних робіт [33; 34] до компаративних студій [31; 32; 37; 38; 65].

Порівняльно-історичний підхід уможливив зіставлення таких літературних явищ, як драма-феєрія Лесі Українки «Лісова пісня» та філософська поема грузинського письменника Важі Пшавелі «Гадюкоїд» [32]. У руслі міжлітературної комунікації побудовані розвідки «Леся Українка і білоруська література», «Образ Лесі Українки в грузинській поезії», «Образ Лесі Українки в російській поезії». Презентативною є робота «Волинь у житті і творчості Лесі Українки» (1973), написана у співавторстві з В. Ф. Покальчуком [6] (примітно, що 1998 р. І. Сірак розвине основні положення цієї роботи в новому дослідженні [7]).

І. Сірак – рецензент монографій О. Рисака, присвячених дослідженню поетичної творчості Лесі Українки та літературного процесу кінця ХІХ – поч. ХХ ст. в аспекті синтезу мистецтв [30; 35; 40; 57].

Увагу І. Сірака до поточного літературного процесу засвідчує жанр рецензії. У полі зору літературного критика і поетичні збірки («Під крилом неба» (1966) І. Гуцака [12; 69], «Ні!» (1967) І. Богачука [8; 63], «Ватра» (1966) Р. Братуня [11], «Засвідчення» (1969) Й. Струцюка [15]), і прозові тексти (роман В. Гжицького «Опришки» (1962) [29], роман Р. Іваничука «Край битого шляху» (1962) [25], роман Є. Куртяка «Хрест і калина» (1967) [54], повість В. Замлинського «Волинський полк іде в революцію» (1967) [46], роман О. Гончара «Собор» (1968) [18], повість Є. Гуцала «Мертва зона» (1967) [42], роман Ю. Збанацького «Хвилі» (1967) [20]), і драматургія (комедія М. Стельмаха «Кум королю» (1967) [67]). Коли в кінці 1960-х до українського читача дійшла поезія Г. Жежко, І. Сірак також представив критичну рецензію [49; 56]. Про розмаїття інтересів науковців свідчить рецензія на збірник О. Ошуркевича та М. Стефанишина «Пісні з Волині» (1970) [43].

Варто наголосити, що критичне слово І. Сірака про роман О. Гончара «Собор» (1968), виголошене 13 лютого 1968 р. в газеті «Радянська Волинь», було серед тих, хто зацентував тоді на гуманістичних цінностях твору, – М. Малиновська, Гр. Тютюнник, Д. Гринько, Т. Костецька, В. Власенко, С. Бурлаков та ін. В. Коваль у дослідженні «“Собор” і навколо собору» (1989) відтворює ці складні обставини, що засвідчили завершення шістдесятництва.

«...Обласна газета «Радянська Волинь» друкує рецензію викладача педінституту, кандидата філологічних наук Івана Івановича Сірака, в якій роман оцінюється як «свідчення дальшого ідейно-художнього зростання української радянської літератури, підвищення її суспільної ролі, активного втручання в життя». Жанрову своєрідність роману, на думку рецензента, визначило пристрасне утвердження ідеалів гуманізму і таке ж засудження тих, хто насміхається з благородних людських поривань, стемлінь, хто паплюжить чистоту і красу людської душі» [1, 40]. Про наслідки для автора рецензії інформується зі слів П. Шафети, який тоді був заступником редактора газети: «Іван Сірак не був репресований. Він і далі працює в педінституті,

підтримує зв'язки з газетою. Ми обидва гордимся тим, що не заохотили підняти брудних грудок, які нам підкидали наглядачі за культурою, і залишилися чесними перед людьми і власною совістю» [1, 40]. Доцент Г. І. Мудрик, яка тоді виконувала обов'язки завідувача кафедри української літератури, пригадує, що доцента І. І. Сірака не раз викликали на всілякі збори та засідання, критикуючи за рецензію.

Окремі публікації І. Сірака присвячені творчості П. Тичини [16], Остапа Вишні [14; 41; 62], латиського письменника Я. Райніса [13; 17; 58] тощо.

Про багатогранність науковця та його мистецькі вподобання свідчать рецензії на вистави [26] та фільми [53]. Енциклопедичний рівень знань І. Сірака демонструють його словникові статті у виданнях «Історія міст і сіл УРСР. Волинська обл.» [4] та «Українська літературна енциклопедія» [27; 28].

Доцент І. І. Сірак має ряд праць навчально-методичного характеру, написаних для студентів, учителів та лекторів-пропагандистів [2; 22; 23; 33; 51; 66; 70]. Під його керівництвом були виконані перші студентські дипломні роботи (Степанюк Л. П. «Осінь казка» Лесі Українки – відгомін революційних подій 1905 року. – Луцьк, 1979; Карпюк С. О. Волинь у творчості Лесі Українки. – Луцьк, 1981). За час багатолітньої педагогічної діяльності викладач розробив такі навчальні курси: «Давня українська література», «Українська усна народна творчість», «Історія української літератури першої половини ХІХ ст.», «Історія української літератури другої половини ХІХ ст.», «Література народів СРСР», «Вступ до літературознавства», «Теорія літератури», а також ряд спецкурсів і спецсеминарів з історії української літератури, методики викладання української літератури, теорії літератури. У навчальному навантаженні доцента І. І. Сірака було також керівництво фольклорною та педагогічною практиками.

В останньому звіті про наукову та навчально-методичну роботу, який датується 2 червня 1999 р. (12 жовтня 1999 р. Івана Івановича не стало), інформується про статті, присвячені історії кафедри української літератури, творчості Лесі Українки, Т. Шевченка, О. Гончара, про робочі навчальні програми спецкурсів («Новітні школи в літературознавстві», «Корифеї літератур народів Сходу») і спецсеминару

(«Вибрані питання франкознавства»), а також про методичні рекомендації «Вивчення студентами прози І. Франка у вузі» та ін.

Висновки. У спогадах колег та студентів Іван Іванович Сірак залишився як відповідальна і працьовита людина, науковець-універсал.

Список використаної літератури

1. Коваль В. К. «Собор» і навколо собору / В. К. Коваль. – К. : Молодь, 1989. – 272 с.
2. Сірак І. Атеїзм українських письменників : метод. рек. / І. Сірак. – Луцьк : Волин. обл. орг. т-ва «Знання», 1983. – 24 с. (у співавт. з Г. Мудрик).
3. Сірак І. А тепер про жанр казки : [рец. на кн. Я. Закревської «Казки Івана Франка»] / І. Сірак // Жовтень. – 1968. – № 5.
4. [Сірак І.] Боровичі // Історія міст і сіл Української РСР. Волинська область / ред. П. Т. Тронько. – К. : Голов. ред. Укр. рад. енцикл. АН УРСР, 1970. – С. 553; [Сірак І.] Бужани // Там само. – С. 206; [Сірак І.] Скірче // Там само. – С. 210.
5. Сірак І. Великий патріот. І. Франко – борець проти буржуазно-націоналістичної ідеології / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1966. – 16 лип.
6. Сірак І. Волинь у житті і творчості Лесі Українки / І. Сірак // Леся Українка : Публікації. Статті. Дослідження : матеріали ювіл. респ. наук. конф. – К. : Наук. думка, 1973. – С. 100–107 (у співавт. з В. Ф. Покальчуком).
7. Сірак І. Волинь у житті і творчості Лесі Українки / І. Сірак // Наук. вісн. ВДУ ім. Лесі Українки : Філол. науки (лесезнавство). – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 1998. – № 7. – С. 33–36.
8. Сірак І. Впевнений голос поета : [рец. на зб. поезій І. Богачука «Ні!»] / І. Сірак // Молодий ленінець. – 1967. – 12 квіт.
9. Сірак І. Вступний екзамен з української літератури : метод. поради для абітурієнтів / І. Сірак. – Луцьк, 1986.
10. Сірак І. Вшановує народ (з історії пам'ятників Шевченка) / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1964. – 29 лют.
11. Сірак І. Двадцять поетичних років : [рец. на збірку Р. Братуня «Ватра»] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1967. – 3 берез.
12. Сірак І. Добрі задатки ліричного хисту : [рец. на зб. поезій І. Гуцака «Під крилом неба»] / І. Сірак // Жовтень. – 1966. – № 12.
13. Сірак І. Дружба культур, дружба літератур // Укр. літературознавство. – Вип. 33. – Львів : Вид-во ЛДУ ім. Франка, 1979.
14. Сірак І. Живий Остап Вишня / І. Сірак // Ленінська молодь. – 1966. – 14 жовт.
15. Сірак І. Засвідчення на зрілість : [рец. на зб. поезій Й. Струцюка «Засвідчення» (К. : Молодь, 1969)] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1969. – 14 груд.
16. Сірак І. «За всіх скажу, за всіх переболію...» (До 80-річчя з дня народження П. Г. Тичини) / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1971. – 27 січ.
17. Сірак І. З історії філологічного факультету / І. Сірак // Минуле і сучасне Волині. Освіта. Наука. Культура : тези доп. та повідомл. IV Волин. іст.-крає-

- знавчої конф. (13–14 квіт. 1990 р.). Ч. I. – Луцьк : РВВ Волин. облполіграфвидаву, 1990. – С. 20–25.
18. Сірак І. З широт життя : [Рецензія на роман О. Гончара «Собор»] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1968. – 13 лют.
19. Сірак І. Іван Франко – літературний критик : [рец. на кн. І. Дорошенка «Іван Франко – літературний критик»] / І. Сірак // Молодий ленінець. – 1967. – 26 трав.
20. Сірак І. Із хвиль життя : [рец. на роман Ю. Збанацького «Хвилі»] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1969. – 5 берез.
21. Сірак І. Індивідуальний стиль І. Франка-новеліста / І. Сірак // Доп. і повідомл. ЛДУ ім. Франка. – Вип. 8. Ч. 1. – Львів, 1958.
22. Сірак І. Інтернаціональне виховання учнів у школі (на матеріалі зв'язку творчості Т. Шевченка з поезією народів СРСР) / І. Сірак. – Луцьк : Волин. обл. ін-т вдосконалення кваліфікації вчителів, 1986. – 18 с.
23. Сірак І. Інтернаціональний пафос радянської літератури : метод. рек. / І. Сірак. – Луцьк : Волин. обл. орг. т-ва «Знання», 1985. – 26 с.
24. Сірак І. Його вшановує весь світ / І. Сірак // Вільна Україна. – 1961. – 24 лют.
25. Сірак І. Край битого шляху історії : [Рецензія на роман Р. Іваничука «Край битого шляху»] / І. Сірак // Вітчизна. – 1963. – № 8.
26. Сірак І. Краса вдовиної світлиці : [Рец. на виставу «Каса маре» Волинського драмтеатру] / І. Сірак // Ленінська молодь. – 1966. – 21 січ.; Сірак І. Сатира на «вільний світ» : [рец. на виставу Тамбов. театру «Потрібен брехун»] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1966. – 31 лип.; Сірак І. Коли сходилла зоря : [рец. на виставу «Сині роси» М. Зарудного у Луцьк. театрі] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1966. – 13 лист.; Сірак І. Жарт і трагедія : [рец. на виставу п'єси І. Карпенка-Карого «Паливода XVIII століття» у Волин. театрі] // Рад. Волинь. – 1966. – 25 лист.; Сірак І. Віра в людину : [рец. на спектакль Ульянов. театру «Тяжке обвинувачення»] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1967. – 21 лип.; Сірак І. Бій міщанству : [рец. на виставу Ульянов. театру «Одружений жених»] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1967. – 30 лип.; Сірак І. Трагедія одержимої : [рец. на спектакль Волин. обл. драм. театру «Вовчиха»] // Рад. Волинь. – 1967. – 6 жовт.; Сірак І. Легенда про крицеву волю : [рец. на спектакль Волин. обл. драм. театру «Оптимістична трагедія»] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1967. – 1 лист.; Сірак І. Бунт проти рабства духу : [рец. на спектакль К. Харіма «В ніч місячного затемнення»] // Рад. Волинь. – 1969. – 12 бер.; Сірак І. «Відплата» : [рец. на спектакль О. Струніна (Гроднен. театр)] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1969. – 14 трав.; Сірак І. У солов'їну ніч : [рец. на спектакль Є. Єжова «Солов'їна ніч» (Волин. театр)] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1969. – 15 жовт.; Сірак І. Спектакль про молодь : [рец. на виставу Воркутин. театру «Ей ти, здрастуй!»] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1970. – 17 лип.; Сірак І. На

- світанку : [рец. на спектакль Волин. театру (п'єса Плоткіна «На світанку»)] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1970. – 8 лист.; Сірак І. На сцені – наш сучасник : [рец. на спектакль Волин. обл. театру «Пам'ять серця» (п'єса О. Корнійчука)] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1971. – 6 січ.; Сірак І. Нескорені : [рец. на виставу п'єси А. Макайонка «Трибунал» Волин. обл. театру ім. Т. Шевченка] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1971. – 26 берез.; Сірак І. І оживає минуле : [рец. на виставу] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1976. – 19 лист.; Сірак І. Герої, народжені часом / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1976. – 4 груд.; Сірак І. Сміх, що стверджує добро / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1977. – 28 черв.; Сірак І. Заграви червоної Волині // Рад. Волинь. – 1977. – 25 лист.; Сірак І. Пісня нескореним : [рец. на виставу] / І. Сірак / Рад. Волинь. – 1978. – 28 берез.; Сірак І. Спадкоємці : [рецензія] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1978. – 19 трав.; Сірак І. І традиційно, і по-новому : [рец. на виставу] // Рад. Волинь. – 1979. – 19 черв.; Сірак І. Мораль, яка нівечить душу : [рец. на виставу] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1979. – 26 лип.; Сірак І. Народна героїка : [рец. на виставу] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1979. – 30 жовт.; Сірак І. Правда, якій не можна зрадити : [рец. на виставу] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1980. – 8 лип.
27. Сірак І. Кушко Іван Михайлович / І. Сірак // Українська літературна енциклопедія : у 5 т. – Т. 3. – К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана», 1995. – С. 116.
28. Сірак І. Лазарук Віктор Антонович / І. Сірак // Українська літературна енциклопедія : у 5 т. – Т. 3. – К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана», 1995. – С. 126.
29. Сірак І. Легенда гір : [рец. на роман В. Гжицького «Опришки»] / І. Сірак // Жовтень. – 1963. – № 6.
30. Сірак І. «Лесин дивосвіт» : [рец. на кн. О. О. Рисака «Лесин дивосвіт» (Львів : Світ, 1992. – 184 с.)] / І. Сірак // Нар. трибуна. – 1992. – 8 лип.
31. Сірак І. Леся Українка і білоруська література / І. Сірак // Леся Українка Особистість. Творчість. Доля : тези доп. та повідомл. на міжвузівській наук.-метод. конф., присвяч. 120-річчю від дня народж. Лесі Українки. – Луцьк, 1991. – С. 86–87.
32. Сірак І. Леся Українка і Важа Пшавела (ідейно-художній перегук драми-феєрії «Лісова пісня» та філософської поеми «Гадюкоїд») / І. Сірак // Співець мужності і краси : тези доп. наук.-практ. семінару, присвяч. 115-річчю з дня народж. Лесі Українки (21–22 берез. 1986 р.). – Луцьк, 1986. – С. 37–39.
33. Сірак І. Леся Українка і краєзнавство в школі : метод. рек. для вчителів / І. Сірак. – Луцьк : Волин. обл. ін-т удосконалення кваліфікації вчителів, 1986. – 13 с.
34. Сірак І. Леся Українка і краєзнавство в школі / І. Сірак // Минуле і сучасне Волині : тези доп. і повідомл. Волин. регіональної іст.-краєзнавчої конф. – Луцьк, 1985.
35. Сірак І. «Лісова ідилія» в уяві Олександра Рисака : [рец. на кн. О. О. Рисака «Мелодії і барви слова. Проблеми синтезу мистецтв в українській літературі

- кінця XIX – поч. XX ст. : монографія» (Луцьк : Надстир'я, 1996. – 102 с.)] / І. Сірак // Віче. – 1997. – 20 лют.
36. Сірак І. Місце І. Франка в історії українського дожовтневого оповідання / І. Сірак // Іван Франко. Статті і матеріали : зб. дев'ятий. – Львів : Вид-во Львів. ун-ту, 1962. – С. 79–94.
37. Сірак І. Образ Лесі Українки в грузинській поезії / І. Сірак // Матеріали XXXVIII наук. конф. проф.-викл. складу ін-ту. – Луцьк, 1992. – Ч. 2. – С. 186.
38. Сірак І. Образ Лесі Українки в російській поезії / І. Сірак // Матеріали XXXIX наук. конф. проф.-викл. складу і студ. ін-ту. – Луцьк, 1993. – Ч. 2. – С. 257.
39. Сірак І. Один з перших : [рец. на кн. О. Мороза «Іван Франко. Семінарій»] / І. Сірак // Ленінська молодь. – 1966. – 16 верес.
40. Сірак І. Одне з перших досліджень в сучасному українському лесезнавстві / І. Сірак // Олександр Рисак – педагог, науковець, письменник : У вінок світлої пам'яті О. О. Рисака / Публіцистика, поезії / упоряд. В. Т. Денисюк. – Луцьк : Надстир'я, 2004. – С. 103–107.
41. Сірак І. Остап Вишня – гуморист і людина / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1966. – 17 серп.
42. Сірак І. Пафос гуманізму : [рец. на повість Є. Гуцала «Мертва зона»] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1968. – 29 січ.
43. Сірак І. Перлини волинського фольклору : [рец. на зб. О. Ошуркевича і М. Стефанишина «Пісні з Волині»] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1970. – 5 серп.
44. Сірак І. Питання майстерності в літературно-критичних статтях І. Франка / І. Сірак // Доп. і повідомл. ЛДУ ім. Франка. – Вип. 7. – Ч. 1. – Львів, 1957.
45. Сірак І. Питання майстерності художнього твору в літературно-критичних статтях І. Франка / І. Сірак // Питання художньої майстерності в творах українських письменників. – Львів : Вид-во ЛДУ, 1958.
46. Сірак І. Під прапорами революції : [рец. на повість В. Заминського «Волинський полк іде в революцію»] / І. Сірак // Молодий ленінець. – 1967. – 21 лип.
47. Сірак І. Подорож у мудрий і добрий світ : [рец. на кн. Я. Закревської «Казки Івана Франка»] / І. Сірак // Ленінська молодь. – 1966. – 15 лип.
48. Сірак І. Поезія «досвітніх вогнів» / І. Сірак // Жовтень. – 1975. – № 2. – С. 116–118.
49. Сірак І. Поезія сильної духом : [рец. на зб. Г. Жежко «Троянди з-за ґрат»] / І. Сірак // Молодий ленінець. – 1968. – 17 серп.
50. Сірак І. Про генезу та ідейно-художні особливості оповідання Франка «Ліси та пасовиська» / І. Сірак // Іван Франко. Статті і матеріали : зб. сьомий. – Львів : Вид-во Львів. ун-ту, 1960. – С. 210–224.
51. Сірак І. Програма з української літератури (8 клас) для слухачів факультету молодого педагога / І. Сірак. – Луцьк, 1986.
52. Сірак І. Розвідка про світогляд І. Франка : [рец. на кн. М. Возняка «Нариси про світогляд І. Франка» (Львів, 1955)] / І. Сірак // Жовтень. – 1956. – № 9.

53. Сірак І. Розповідь про великого вождя : [рец. на фільм «Синій зошит»] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1964. – 24 трав.; Сірак І. Моряки ідуть у революцію : [рец. на кінофільм «Загибель ескадри»] / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1966. – 20 лют.
54. Сірак І. Роман, що обвинувачує : [рец. на роман Є. Куртяка «Хрест і калина»] / І. Сірак // Молодий ленінець. – 1967. – 22 груд.
55. Сірак І. Село в оповіданнях Івана Франка // Іван Франко. Статті і матеріали : зб. четвертий. – Львів : Вид-во Львів. ун-ту, 1953. – С. 136–149.
56. Сірак І. Серед сильних духом : [рец. на зб. Г. Жежко «Троянди з-за ґрат»] / І. Сірак // Вітчизна. – 1968. – № 12.
57. Сірак І. Слово про скарби художнього слова / І. Сірак // Олександр Рисак – педагог, науковець, письменник : У вінок світлої пам'яті О. О. Рисака / Публіцистика, поезії. – Луцьк : Надстир'я, 2004. – С. 108–116.
58. Сірак І. Співець визвольного руху (До 100-річчя з дня народження Я. Райніса) / І. Сірак // Нове життя. – 1965. – 13 жовт.
59. Сірак І. Співець революції : Леся Українка / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1970. – 24 лип.
60. Сірак І. Співці правди й боротьби / І. Сірак // Рад. Волинь. – 1989. – 1 серп.
61. Сірак І. Спостереження над композицією оповідань Івана Франка / І. Сірак // Іван Франко. Статті і матеріали : зб. шостий. – Львів : Вид-во Львів. ун-ту, 1958. – С. 200–229.
62. Сірак І. Таким був Остап Вишня / І. Сірак // Вітчизна. – 1967. – № 5.
63. Сірак І. «Так і ні» : [рец. на зб. поезій І. Богачука «Ні!»] / І. Сірак // Літ. Україна. – 1967. – 11 лип.
64. Сірак І. Т. Г. Шевченко і Волинь / І. Сірак // Волинь у житті та творчості письменників : зб. наук. пр. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 1999. – С. 22–34. Передрук: Волинь у житті та творчості письменників : зб. наук. пр. / авт.-упор. Н. Г. Сташенко.– Вид. 2-ге, доп. і переробл. – Луцьк : РВВ «Вежа» ВДУ ім. Лесі Українки ; ПВД «Твердиня», 2007.– С. 39–47.
65. Сірак І. Типологічне зіставлення творчості Лесі Українки та Яна Райніса у навчальному процесі / І. Сірак // Проблеми формування особистості вчителя до всебічного розвитку учнів. – Луцьк, 1989. – С. 194–195.
66. Сірак І. Українські письменники в боротьбі проти буржуазного націоналізму, за дружбу українського і російського народів : метод. рек. / І. Сірак. – Луцьк : Волин. обл. орг. т-ва «Знання», 1982. – 26 с.
67. Сірак І. Фальшива слава : [рец. на комедію М. Стельмаха «Кум королю»] / І. Сірак // Молодий ленінець. – 1968. – 7 трав.
68. Сірак І. Форум лесезнавців / І. Сірак // Рад. літературознавство. – 1981. – № 6.
69. Сірак І. Хороші задатки ліричного хисту / І. Сірак // Нове життя. – 1966. – № 7.
70. Сірак І. Червона Волинь в художній літературі : метод. рек. / І. Сірак. – Луцьк : Волин. обл. орг. т-ва «Знання», 1985. – 23 с.